

امروز اگر برای علم سرمایه گذاری و مجاهدت و تلاش
نکنیم، فردای ما تاریک خواهد بود.

ICOM international
council
of museums

موزه ها برای برابری :
تنوع و فراگیری

روز جهانی موزه

۲۹ اردیبهشت

۱ ۳ ۹ ۹

پند الهی

سخن مدیر مسئول

ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۸ و شروع سال ۱۳۹۹، با شیوع بیماری منحوس و همه‌گیر کرونا مصادف شد و هموطنان عزیز شرایط خاصی را تجربه کردند. این بیماری اگرچه تبعات و خسارت خاص خود را در پی داشت اما موزه ملی علوم و فناوری ایران به عنوان یک نهاد فعال در حوزه آموزش، همواره در تلاش بوده است تا از تهدیدها به عنوان فرصت استفاده کند. همواره به وجود آمدن هر فناوری در سایه بروز مشکلی بوده است و وجود بحران حاضر باید به ما راهکار جدیدی نشان دهد. حرکت به سمت استفاده از اینترنت و فضای آنلاین برای ادامه روند زندگی یکی از این راهکارهاست. راه‌اندازی سایت پالایش اخبار و اطلاعات علمی (پالانیوز)، برگزاری آنلاین رویدادهای آموزشی مانند «سار»، معرفی آنلاین گالری‌های موزه و مکاتبه با صدا و سیما و وزارت آموزش و پرورش برای معرفی فعالیت‌های آموزشی موزه از جمله اقدامات این مجموعه در این مدت کوتاه بوده است. جا دارد به مناسبت روز جهانی موزه‌ها و همچنین روز جهانی ارتباطات و روابط عمومی را به همه تلاشگران و فعالان این دو حوزه به ویژه همکاران محترم خود در موزه ملی علوم و فناوری ایران تبریک عرض کنم و آرزوی سلامت و توفیق روزافزون رو برای این عزیزان داشته باشم.

شناسنامه

خبرنامه موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

صاحب امتیاز:

موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

مدیر مسئول: سیف‌اله جلیلی

سر دبیر: محسن جعفری نژاد

دبیر تحریریه: رحیم نیکخو

تحریریه: پروانه اصغری

ویراستار: لیلا خسروی

طراح جلد و گرافیک: مهسا صفری

با تشکر از: فاطمه امینی

موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران آمادگی خود را برای همکاری با مدارس، مؤسسات و مراکز آموزشی جهت بازدید از موزه و برگزاری کارگاه‌های آموزشی اعلام می‌کند. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه با شماره تلفن‌های ۸۸۹۱۲۱۷۵ - ۸۸۸۵۱۴۵۲ - ۶۶۷۲۴۶۹۴ تماس حاصل فرمایید.

آدرس: تهران، خیابان امام خمینی، خیابان سی تیر، بالاتر از موزه ایران باستان، موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

فهرست مطالب

۲,۳

اخبار

۵

موزه‌داران با عشق، موزه‌ها را زنده نگه داشته‌اند

۶,۷

ضرورت‌های بازگشایی مجدد موزه‌ها و پیام رئیس شورای بین‌الملل موزه‌ها

۸,۹

اقدامات موزه ملی علوم و فناوری برای پیشگیری و اطلاع‌رسانی درباره ویروس کرونا

۱۰,۱۱

روز جهانی موزه مبارک
موزه‌ها باید در زمان کرونا چگونه در کنار مردم بایستند؟

۱۲

تاکنون کسی به فکر نبوده است که شیوع یک بیماری بر موزه‌ها چه تأثیری می‌گذارد

۱۴,...

معرفی مرکز علم سنگاپور

موزه ملی علوم و فناوری در روز ۱۳ فروردین مهمان خانه ایرانی‌ها بود

موزه ملی علوم و فناوری ایران روز ۱۳ فروردین ۹۹، از طریق شبکه اینترنتی آپارات، از ساعت ۱۵ مهمان خانه علاقه‌مندان به علم و فناوری بود.

به گزارش روابط عمومی موزه ملی علوم و فناوری، این موزه با مشارکت کمیته ملی موزه‌های ایران، معاونت میراث فرهنگی و گردشگری و وزارت ارتباطات در راستای تحقق شعار ایکوم ایران «موزه‌ها زنده هستند» و همچنین خلق لحظاتی آموزنده و لذت‌بخش برای خانواده‌های ایرانی، برنامه زنده‌ای با عنوان «موزه‌ها را در خانه ببینیم» تدارک دیده بود بر اساس این گزارش، در این برنامه یک ساعته، گالری‌ها و فعالیت‌های مختلف موزه به نمایش گذاشته شد و دکتر سیف اله جلیلی، رئیس موزه ملی علوم و فناوری ایران در یک گزارش کوتاه به برنامه‌های موزه در زمان شیوع کرونا اشاره کرد و از مردم خواست جهت جلوگیری از شیوع این بیماری همچنان در خانه بمانند.

گفتنی است موزه ملی علوم و فناوری به عنوان یک موزه تعاملی با معرفی تاریخ علمی ایران و فضای جذاب علمی، در حال حاضر دارای گالری‌های متنوعی چون: مرکز علم، ابزار نجوم قدیم، ابزار جراحی قدیم، نورشناسی، مورتا موبایل و گالری فناوری‌های بومی است. این موزه به همراه دیگر موزه‌های سراسر کشور، به علت شیوع ویروس کرونا تا اطلاع ثانوی تعطیل است و علاقه‌مندان می‌توانند از طریق سامانه inmost.ir به صورت مجازی از این موزه بازدید کنند.

گالری‌های موزه ملی علوم و فناوری را از دریچه دوربین ببینیم

موزه ملی علوم و فناوری ایران به منظور حفظ ارتباط خود با مخاطبان و علاقه‌مندان حوزه علمی و فناوری اقدام به معرفی آثار گالری‌های این مجموعه در قالب برنامه زنده اینستاگرامی در روزهای یکشنبه و چهارشنبه می‌کند.

به گزارش روابط عمومی موزه ملی علوم و فناوری ایران، این موزه قصد دارد در روزهای یکشنبه و چهارشنبه هر هفته، یکی از آثار موجود در گالری‌های متنوع مجموعه را به صورت آنلاین و زنده از طریق اینستاگرام در معرض دید مخاطبان خود قرار دهد.

براساس این گزارش، برنامه زنده ذکر شده از ساعت ۱۲:۳۰ و از طریق صفحه اینستاگرام موزه ملی علوم و فناوری ایران روزهای یکشنبه و چهارشنبه هر هفته به آدرس @iran_science_museum مهمان خانه‌های

علاقه‌مندان این موزه خواهد بود و شامل قسمت‌های متنوعی چون معرفی اثر انتخابی، حضور یک متخصص در همان حوزه معرفی اثر برای توضیحات علمی، اجرای جنگ علمی، معرفی کتاب‌های منتشر شده از سوی انتشارات موزه و ... است.

علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر یا ارائه پیشنهادات و انتقادات می‌توانند با شماره ۰۹۱۹۸۹۶۲۰۰۸ تماس بگیرند یا به واتساپ موزه به شماره ۰۹۱۹۸۹۶۲۰۰۷ پیام دهند.

@iran_science_museum

گالری‌های موزه ملی علوم و فناوری را از دریچه دوربین ببینیم

یکشنبه‌ها و چهارشنبه‌ها ساعت ۱۲:۳۰

www.inmost.ir

روابط عمومی ۰۹۱۹۸۹۶۲۰۰۸ و ۰۹۱۹۸۹۶۲۰۰۷

پالانیزوز
پالایش اخبار و اطلاعات

www.palanews.ir
www.pala.inmost.ir

دسترسی به اخبار موثق
تشخیص شایعات و راهکارهای درمانی
همراهی با متخصصان

در راستای اطلاع‌رسانی دقیق در مورد بیماری کرونا سایت «پالا» در موزه ملی علوم و فناوری ایران آغاز به کار کرد

بیانیه این کارگروه به شرح ذیل است :
هموطنان گرامی

این روزها که شیوع گسترده بیماری کرونا به مهم‌ترین نگرانی مردم و از جمله اصلی‌ترین خبر رسانه‌ها در سراسر جهان تبدیل شده است، شوربخانه بازار داغ شایعه و خبرهای نامعتبری که برای پیشگیری از این بیماری یا مقابله با آن در کشور منتشر می‌شود، درد و رنج این بیماری را برای ما ایرانیان دو چندان کرده است. بسیاری از مردم از روی نوع دوستی و نیکخواهی به طور گسترده این خبرها را در شبکه‌های اجتماعی بازنشر می‌دهند و از قضا، شماری هم به این توصیه‌های بی‌پایه عمل می‌کنند. اقدامی نسنجیده و خطرناک که تاکنون صدمه‌هایی به مراتب بزرگ‌تر از خود بیماری بر جسم و جان هم‌میهنان عزیزمان وارد کرده است. موزه ملی علوم و فناوری قصد دارد تا با همراهی گروهی از پزشکان، پرستاران و کارشناسان دلسوز، فداکار و بسیار آگاه حوزه بهداشت و درمان و همکاری شماری از چهره‌های برجسته علوم ارتباطات و رسانه، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، تربیت بدنی و علوم تغذیه در ایران و جهان اقدام به پالایش خبرهایی از این دست کند. شایعه‌ها را از اطلاعات مؤثق جدا و مطالب علمی معتبر و توصیه‌هایی که دست کم به تأیید سه کارشناس آگاه و کارآزموده رسیده باشد را با زبانی ساده انتشار دهد.

امید که در این روزهای سخت، این آگاهی‌رسانی، از بیم مردم بکاهد و باری از دوش سلحشوران میدان نبرد با این ویروس نامهربان بردارد.

با هم‌رسانی این خبرها، ما را یاری کنید
گروه پالایش اخبار و اطلاعات - پالا
موزه ملی علوم و فناوری ایران

www.palanews.ir

www.palanews.inmost.ir

palanews@inmost.ir

موزه ملی علوم و فناوری ایران به منظور اطلاع‌رسانی دقیق در زمینه بیماری کرونا، ارائه مطالب علمی معتبر، پالایش اطلاعات موثق از شایعه‌ها، تولید پادکست‌های آموزشی، با مشارکت کارشناسان در حوزه‌های مختلف و بازنشر اخبار معتبر به زبان ساده، اقدام به راه‌اندازی سایت «پالایش اخبار و اطلاعات (پالا)» نمود.

به گزارش روابط عمومی موزه ملی علوم و فناوری ایران، با توجه به شیوع بیماری کرونا و حجم گسترده پیام‌ها و شایعاتی که مردم با آن مواجه هستند، این موزه قصد دارد تا با همراهی گروهی از متخصصان در حوزه‌های مختلف، اقدام به پالایش اخبار مربوط به کرونا، جداسازی شایعه‌ها از اطلاعات موثق و ارائه مطالب و اخبار علمی معتبر در قالب پادکست و خبرهای تولیدی پرداخته و توصیه‌هایی که دست کم به تأیید سه کارشناس آگاه و کارآزموده رسیده باشد را با زبانی ساده در سایت «پالا» به آدرس www.palanews.inmost.ir انتشار دهد. براساس این گزارش، موزه ملی علوم و فناوری به همین منظور از شما عزیزان دعوت می‌کند با هم‌رسانی این اخبار و اطلاعات در شبکه‌های مجازی و پیام‌رسان‌های مختلف، این مجموعه را در انجام این امر خطیر یاری رسانید. همچنین، شما عزیزان مطالب این سایت را می‌توانید در صفحه اینستاگرام موزه به آدرس [iran_science_museum](https://www.instagram.com/iran_science_museum) دنبال کنید.

علاقه‌مندان برای مشارکت در این حوزه می‌توانند با شماره واتساپ ۰۹۱۹۸۹۶۲۰۰۷ تماس گرفته یا مطالب خود را به آدرس ایمیل palanews@inmost.ir ارسال کنند.

رئیس موزه ملی علوم و فناوری به مناسبت روز جهانی موزه‌ها اعلام کرد: موزه‌داران با عشق، موزه‌ها را زنده نگه داشته‌اند

رئیس موزه ملی علوم و فناوری ایران یادآور شد: ماهیت موزه‌های علوم ایجاد تنوع است و موزه علوم و فناوری خوشبختانه پیش از شروع بحران کرونا به ایجاد تنوع در برنامه‌های خود اعتقاد داشته است و آن را اجرایی می‌کرد. در کنار موزه‌های علوم در دنیا که برنامه‌های ویژه و عالی در زمان کرونا برپا کرده‌اند موزه علوم و فناوری نیز خوشبختانه برنامه‌های متنوعی برگزار کرده است.

از زمان شروع بحران کرونا، تلاش مجموعه این بوده است که در کنار حفظ سلامت پرسنل موزه، برنامه‌های آموزشی موزه ملی علوم و فناوری قطع نشود و همیشه سعی کرده است از تهدیدها به عنوان فرصت استفاده کند. همواره به وجود آمدن هر فناوری در سایه بروز مشکلی بوده است و وجود بحران حاضر باید به ما راهکار جدیدی نشان دهد.

جلیلی گفت: راه‌اندازی سایت پالایش اخبار و اطلاعات علمی (پالاتیوز) یکی از اقدامات موزه در راستای کاهش خسارت‌های ناشی از شایعات و اخبار نامعتبری بود که در فضای مجازی به صورت گسترده وجود دارد و بعضاً افراد جامعه با عمل به این شایعات دچار دردهای بسیار بیشتری از خود بیماری می‌شوند. برگزاری آنلاین رویدادهای آموزشی مانند «سار» که در حال حاضر به صورت فیزیکی امکان ندارد، برنامه‌های آموزشی برای دانش‌آموزان از طریق بستریهای مجاز در کشور و معرفی گالری‌های موزه در صفحه اینستاگرام موزه از دیگر اقداماتی است که موزه در این دوران بحرانی انجام می‌دهد.

وی در پایان افزود: بار دیگر روز جهانی موزه را صمیمانه خدمت همه همکاران خود در موزه ملی علوم و فناوری که تمام تلاش خود را برای حفظ ارتباط با مخاطبان موزه در این شرایط بحرانی داشته‌اند و همچنین تمام موزه‌داران در سراسر کشور تبریک عرض می‌کنم و به جرأت می‌توانم بگویم که این عزیزان با عشق به کار خود به بهترین شکل ممکن تلاش کردند تا موزه‌ها زنده بمانند.

دکتر سیف اله جلیلی، رئیس موزه ملی علوم و فناوری ایران، ضمن تبریک روز جهانی موزه‌ها به همه تلاش‌گران و موزه‌داران ایران و جهان و به ویژه همکاران موزه ملی علوم و فناوری گفت: از سال 1977 روز 18 می مصادف با 28 اردیبهشت‌ماه به عنوان روز جهانی موزه‌ها انتخاب شده است و فرصت خوبی در اختیار مردم قرار می‌دهد تا با کارایی و نقش موزه‌ها در زندگی آن‌ها آشنا شوند. موزه‌ها چه از نوع سنتی و چه موزه‌های علوم نقش زیادی در حفظ تاریخ و فرهنگ هر کشوری ایفا می‌کنند.

به گزارش روابط عمومی موزه ملی علوم و فناوری ایران، دکتر جلیلی در برنامه زنده اینستاگرامی به مناسبت روز جهانی موزه‌ها و هفته میراث فرهنگی افزود: خوشبختانه در ایران به همت ایکوم ایران همه ساله این روز به بهترین نحو ممکن گرامی داشته می‌شود و چون ایران دارای تمدن کهن و والایی است در مقایسه با سایر کشورها شاهد عملکرد خوبی در حوزه موزه‌ها و برنامه‌های اجرایی از سوی این مراکز هستیم.

وی خاطرنشان کرد: سالانه این روز همراه با شعاری است که شعار انتخابی امسال شعاری بسیار به جا و مناسب است شعار «موزه‌ها برای برابری» باید مؤید این باشد که برابری در تمام جوانب زندگی بشری رعایت شود کما اینکه هیچ موقع از تاریخ این برابری حاکم نبوده و نخواهد بود و بی عدالتی همیشه حاکم خواهد بود.

جلیلی گفت: این شعار امسال دو زیرعنوان «تنوع» و «فراگیری» دارد که بسیار عالی است. «تنوع» می‌تواند در نوع موزه‌ها، شیوه آموزش، شکل نمایش آثار و ارائه راهکارهای جدید باشد. برای مثال، امسال جهان با بحران کرونا مواجه شد. در شرایط حاضر موزه‌ها باید بتوانند خود را با این بحران سازگار کنند و اگر به شیوه قبل پافشاری کنیم قادر به ادامه مسیر نخواهیم بود.

نکته مهم دیگر این است که این تنوع در راهکارهای جدید نباید مختص یک قشر خاص باشد و باید برنامه برای تمام اقشار جامعه طراحی شود. چیزی که تحت عنوان «فراگیری» در شعار امسال آمده است. برای مثال، ممکن است در بعضی از نقاط افراد به اینترنت دسترسی کافی نداشته باشند، بنابراین راهکار ما باید به صورت پخش برنامه‌های تلویزیونی یا حتی رادیویی پیش برود تا طیف گسترده‌ای بتوانند از آن برنامه‌ها استفاده کنند.

ضرورت‌های بازگشایی مجدد موزه‌ها از زبان رئیس ایکوم ایران

حال باید فکر کرد که پیچیدگی‌های موزه به عنوان یک مکان آموزشی و گردشگری توأمان، خطر بیشتری از مکان‌های دیگر دارد و به همین دلیل قطعاً باید اولویت آخر برای بازگشایی باشد تا این فضاها به حالت طبیعی و معمول گذشته خود درآیند.

وی با اشاره به نبود هیچ گردشگر داخلی و خارجی برای حضور در موزه‌ها و حتی برگزار نشدن تور توسط نهادها و دستگاه‌های مختلف مانند آموزش و پرورش، اظهار می‌کند: در این شرایط هیچ بازدیدی به صورت گروهی و تور برگزار نمی‌شود، اگر هم قرار بر انجام بازدیدی باشد به صورت سازماندهی نشده، انفرادی یا اختیاری خواهد بود.

رئیس ایکوم ایران با تأکید بر لزوم در دستور کار قرار گرفتن پروتکل‌های مشخص برای کارمندان موزه‌ها قبل و بعد از باز شدن فضاهای موزه‌ای، می‌گوید: باید آموزش به کارمندان قبل از باز شدن موزه‌ها و تعیین مسیر حرکت درست بعد از باز شدن موزه‌ها مانند رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و عدم تجمع در این پروتکل‌ها مدنظر باشند و او خرید و فرش بلیت موزه به صورت آنلاین و استفاده از شبکه‌های مجازی از یک سو و از سوی دیگر استفاده از ماسک، دستکش و پاپوش جدید برای ورود به موزه و سنجش دمای بدن مخاطبان موزه‌ای را از نخستین موارد قابل توجه در ورود بازدیدکنندگان به موزه‌ها می‌داند و می‌گوید: کشورهایی مانند آلمان و چین در دستورالعمل‌های خود نخست به این نکته توجه می‌کنند که شخص درخواست دهنده برای بازدید موزه بر اساس خوداظهاری که در سایت‌های آن کشور داشته به ویروس کرونا مبتلا نشده باشد. این در حالی است که ما در کشور چنین اقدامی را به صورت کلی برای همه مردم نداریم.

محیط طباطبایی با تأکید بر این‌که بحران کرونا، مانند هر بحران دیگری که برای بشر ایجاد می‌شود، خلاقیت و مواردی را به وجود می‌آورد که می‌تواند راهگشای زندگی بشر برای آینده باشد. ادامه می‌دهد: امروزه با استفاده از فضای مجازی، امکانی هست که بازدیدهای غیرحضوری حرفه‌ای را برای موزه‌ها دنبال کنیم و به جایی برسیم که فرد در فضای خانه و حتی از شهر دیگری بتواند از یک موزه و فضای تاریخی دیدن کرده و در عین حال ورودی خود را پرداخت کند و به صورت زنده و به شکل تعاملی بازدید خود را انجام دهد.

شروع فعالیت دوباره موزه‌ها از مدتی قبل و بعد از آغاز صحبت‌هایی مبنی بر کاهش آمار مبتلایان به کرونا و ویروس بار دیگر بر سر زبان‌ها افتاد، هر چند شایعه‌ها مبنای بازگشایی مجدد مکان‌های تاریخی مانند موزه‌ها که در فهرست مشاغل و مکان‌های پرخطر از نظر انتقال کرونا و ویروس قرار گرفته‌اند، نیست.

رئیس کمیته ملی موزه‌ها، ایکوم ایران تأکید می‌کند: اگر قرار به بازگشایی مجدد موزه‌ها باشد، نیازمند تکمیل و ابلاغ پروتکل تهیه شده از سوی پژوهشکده حفاظت و مرمت هستیم، تا بر اساس رفتارهای آموزشی، با موزه‌ها و مخاطبان رفتار کنیم.

سید احمد محیط طباطبایی، رئیس کمیته ملی موزه‌های ایران (ایکوم)، در یک پیام ویدئویی از وبسایت ایکوم ایران، با تأکید بر لزوم توجه به مواردی خاص برای بازگشایی موزه‌ها، اعلام داشت: انجمن‌های مختلف موزه‌داری و نهادهای مرتبط با موزه در سراسر دنیا مانند کمیته بین‌المللی حفاظت و پیشگیری از آثار «ایکوم سی سی» در تلاش هستند تا با تهیه و تکمیل پروتکل‌هایی شرایط را برای موزه‌ها و موزه‌داران در صورت لزوم بازگشایی، مهیا و ایمن‌تر نمایند.

او با اشاره به تهیه و ارائه دستورالعمل‌هایی از سوی چند موزه در پکن چین و برلین آلمان، برای بازگشایی یک یا چند موزه، اظهار می‌کند: باید به این نکته توجه داشت که امکان ضد عفونی کردن آثار تاریخی با موادی مانند الکل و سایر موارد گندزدایی و ضد عفونی شونده وجود ندارد، چون قطعاً آن‌ها روی آثار تاریخی تأثیر منفی دارند، حال اگر قرار باشد این اقدام را در موزه‌های سرپوشیده انجام دهیم، وضعیت بدتر آسیب زنده است.

وی ادامه می‌دهد: شاید بتوانیم فضای نقاطی مانند مترو، سینما و تئاتر را برای ورود افراد جدید در هر نوبت ایمن و آماده کنیم، اما این کار به شکل کلی در موزه‌ها امکان پذیر نیست و باید از همان ابتدا نسبت به سلامت کامل افرادی که به موزه‌ها وارد می‌شوند اطمینان حاصل کنیم.

او با تأکید بر این‌که فضای موزه‌ای مانند فضای تئاتر، سینما یا مدرسه نیست، بلکه تلفیقی از همه آن‌هاست، می‌افزاید: به دلیل قرار گرفتن تعداد زیاد افراد در کنار هم و در فضاهای سرپشته و با هدف رعایت فاصله اجتماعی، مدارس هنوز بازگشایی نمی‌شوند.

پیام رئیس شورای بین‌المللی موزه‌های جهان به موزه‌داران به مناسبت شیوع بیماری کرونا در جهان

اعضاء محترم ایکوم
همکاران عزیز

می‌خواهم این متن را با بیان عمیق همدردی خود در این زمان بحرانی شروع کنم، امیدوارم همه شما، خانواده و دوستانان در امنیت و سلامت باشید و با این شرایط به بهترین نحو مقابله کنید.

در چند هفته گذشته دنیای ما به مکان عجیبی تبدیل شده‌است. از آنجا که تقریباً نیمی از افراد کل دنیا در خانه‌هایشان محصور هستند، حتی اگر زندگی‌هایمان به حالت عادی بازگردد، اینکه مردم تا چه اندازه می‌خواهند مثل گذشته باشند! تعجبی ندارد.

گرچه بیماری کوید ۱۹ برای بسیاری از ما، بزرگ‌ترین چالش جهانی است که در طول زندگی خود با آن روبرو شده‌ایم، شاید تنها یک لحظه باشد تا انعکاس چگونگی زندگی بی نقص قبل از آن. به مانند دیگر چالش‌های جهانی، این بار نیز نیاز به یک پاسخ جهانی در همه بخش‌هاست و موزه‌ها نیز باید نقش خود را ایفا کنند. در گذشته و در زمان بحران‌های دیگر، موزه‌ها باز بودند و فضای آن‌ها در اختیار مجموعه‌ها برای تغییر، تبادل نظر و بهبود شرایط بود. مکانی آماده برای جمع‌آوری مقالات، پیدا کردن حس مشترک و اشتراک گذاری دروس عبرت‌آموز برای آیندگان.

اما اکنون هزاران موزه در کل دنیا در حال بسته‌شدن هستند و ما نمی‌دانیم دوباره چه زمانی بازگشایی خواهند شد. گذشته از گروه‌های امنیت و حفاظت، بسیاری از کسانی که در حال محافظت از اهداف و رسالت موزه‌ها و مجموعه‌های ما هستند، جان خود را به خطر انداخته‌اند و بسیاری از متخصصان موزه‌دار نیز در این شرایط خود را محدود می‌بینند.

از آنجا که این بیانیه در میان جامعه بین‌المللی موزه‌ها به اشتراک گذاشته می‌شود از همه‌ی کسانی که ما را در این شرایط در این امر خطیر باری تقدیر و تشکر می‌کنم.

در این زمان که موزه‌ها بسته هستند و دسترسی حضوری به آن‌ها امکان‌پذیر نیست، پیشنهاد استفاده از تورهای مجازی موزه مجموعه‌ها، فیلم و کنفرانس هر روز در حال افزایش است. گویا شیوع کوید ۱۹ باعث نوآوری و ارائه راهکارهای دیجیتالی و افزایش انعطاف‌پذیری جامعه شده‌است. موزه‌های کوچک‌تر و بدون فن‌آوری‌های هنری پیشرفته، راهکارهای ساده دیگر مانند # هشتک را برای دسترسی راحت مخاطبان خود بکار گرفته‌اند.

ما ناچار شده‌ایم زمینه کاریمان را با سرعت زیادی تغییر بدهیم و این قدرت و فرصت را داریم تا پایان این داستان را بهتر از آنچه قرار است باشد، رقم بزنیم.

ایکوم و تشکیلات آن نیز از این موج تغییرات مستثنی نیستند. با وجود لغو بسیاری از کنفرانس‌ها و جلسات از جمله جلسه سالانه ایکوم، شبکه موزه‌ها با الگویی جدید سازگار شده‌است.

کمیته‌های ایکوم در حال حاضر پیشنهادات مهیجی را برای ارتباط با اعضاء خود در اقصی نقاط مختلف ارائه می‌کنند که از آن جمله می‌توان به برگزاری وبینار، کمپین رسانه‌های اجتماعی و به طور کلی رسانه‌های دیجیتالی پرنگ و مؤثر اشاره کرد. من از کلیه رؤسای کمیته‌های ایکوم درخواست می‌کنم که همچون همیشه به این پویایی ادامه‌دهند.

به اعضاء خود اطمینان می‌دهم مهم نیست این تعطیلی اجباری چقدر طول می‌کشد، ایکوم همیشه حضور دارد. ما همیشه با شما در ارتباط خواهیم بود، گوش می‌دهیم و نسبت به شما متعهد هستیم. با پشت سر گذاشتن این شرایط، شبکه بین‌المللی ما قوی‌تر از گذشته خواهد بود. ما نسبت به دشواری‌های فعلی آگاه بوده و به توانمندی متخصصان موزه در به چالش کشیدن بیماری همه‌گیر کوید ۱۹ اطمینان داریم، با این حال بخش موزه نمی‌تواند به تنهایی و بدون حمایت عمومی و خصوصی زنده بماند. ضرورت فوری برای سیاست گذاری بودجه امدادی برای حمایت از متخصصان و کارکنان موزه‌ها با قراردادهای ناپایدار وجود دارد.

این بحران بسیاری از مؤسسات فرهنگی را در سراسر جهان درآستانه فروپاشی اقتصادی قرار داده‌است. اما وقتی این موضوع تمام شود به موزه‌ها بیش از پیش نیاز خواهیم داشت.

بعد از این دوره انزوای اجباری، به موزه‌ها نیاز خواهیم داشت تا به یاد آوریم که هستیم، متعلق به کجا هستیم و با تجربه‌ای که به دست آورده‌ایم چه تصمیمی برای آیندگان داریم. مطمئناً برای ساختن آینده‌ای پایدار برای سیاره خود، تعامل بیشتری خواهیم داشت.

همکاران عزیز، ایکوم به عنوان کمیته بین‌المللی موزه‌ها از سال ۱۹۴۶ بی‌وقفه نقشی اساسی برای دفاع از موزه‌ها در جوامع خود در دوران بحرانی و سخت ایفا کرده‌است. ما این راه را در دوران این بیماری همه‌گیر و حتی بعد از آن نیز ادامه خواهیم داد. این بحران، نیازمند تغییرات اساسی است و ما خود را با شرایط تطبیق می‌دهیم تا

رسالت‌مان را با حمایت ارزشمند اعضاء خود ادامه دهیم تا آن‌ها نیز بتوانند به فعالیت خود در راستای ارتقاء و پیشبرد جامعه ادامه دهند. همبستگی، فداکاری و حرفه‌ای بودن هر یک از شما، قدرت جمعی ما بوده و خواهد بود.

سوای آکسوی
رئیس ایکوم بین‌الملل
۱۴ آوریل ۲۰۲۰

اقدامات انجام شده موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

در راستای پیشگیری و مبارزه با شیوع ویروس کووید-۱۹

اقدامات موزه ملی علوم و فناوری در راستای پیشگیری، اطلاع رسانی و کاهش عوارض ابتلا به ویروس کرونا

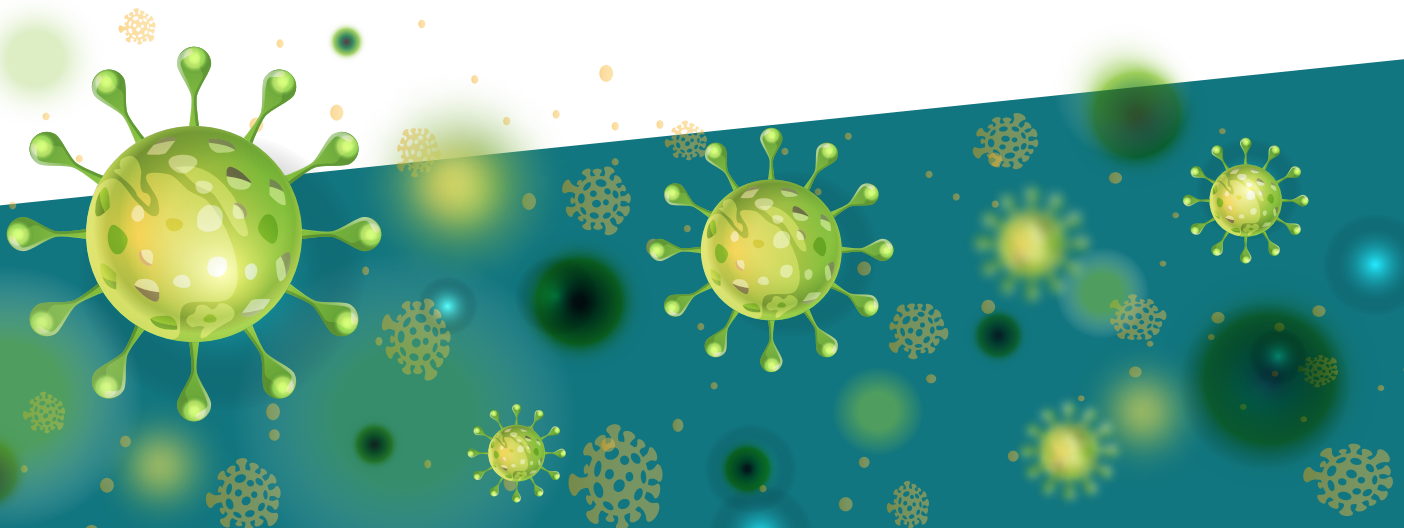
همه کشورها صرف نظر از سطح توسعه یافتگی و جایگاهی که در اقتصاد و مناسبات جهانی دارند از بدو مشاهده نخستین آثار شیوع کرونا، رفتارهای مشابهی را در خصوص حفظ سلامت شهروندان و مهار ویروس کشنده کرونا به کار گرفته اند.

یکی از اهداف جهان شمول مبارزه با شیوع کرونا تأمین امنیت و سلامت شهروندان است. فاصله گذاری های فیزیکی یکی از اصول و پروتکل های جهانی برای دستیابی به هدف مذکور است.

موزه ملی علوم و فناوری ایران همگام با توصیه های وزارت بهداشت و ستاد مقابله با کرونا و همچنین تأکید وزیر علوم، فناوری و تحقیقات و در راستای پیشگیری، اطلاع رسانی و همچنین جلوگیری و مبارزه با ویروس کرونا، اقداماتی را در دو بخش پیشگیری از ابتلای کامندان و پرسنل مجموعه و همچنین تمهیدات آتی برای کاهش بار استرس جامعه و آگاهی بخشی عمومی جهت کنترل بیماری انجام داده است که در صفحه بعد به مهم ترین این موارد اشاره می شود.

اقدامات صورت گرفته از سوی موزه ملی علوم و فناوری در راستای پیشگیری از ابتلای بازدیدکنندگان و پرسنل موزه به ویروس کرونا

- تعطیل اعلام شدن نمایشگاه دائمی موزه پیش از اجباری شدن تعطیلی مراکز نمایشگاهی
  - لغو برگزاری نمایشگاه‌های سیار استانی تا اطلاع ثانوی
  - ضدعفونی تمام وسایل کارکنان (تلفن، صفحه کلید و ...) به صورت روزانه
  - طرح فاصله‌گذاری محیط کارکنان
  - ارائه وسایل بهداشتی از جمله ماسک و الکل به کارکنان
  - کاهش ساعات اداری و دورکاری طبق دستور هیئت محترم دولت
  - عدم استفاده از دستگاه اثر انگشت جهت ثبت ورود و خروج کارکنان
  - انتشار اطلاعیه‌های پیشگیری و رعایت نکات بهداشتی به کارکنان
  - اطلاع‌رسانی اطلاعیه‌های وزارت بهداشت و وزارت علوم به پرسنل و مخاطبین
  - برگزاری تمام جلسات داخلی موزه به صورت آنلاین از طریق adobe connect و نرم افزارهای مورد تأیید
- اقدامات و تمهید برنامه‌های آتی جهت اطلاع‌رسانی عمومی و کاهش عوارض بیماری در جامعه**
- راه اندازی سایت palanews.inmost.ir
  - این رسانه در ۵ بخش و با هدف پاسخگویی به دغدغه‌ها و سؤالات عموم مردم در موضوع ویروس کرونا، زیر نظر موزه ملی علوم و فناوری با ریاست دکتر سیف‌اله جلیلی فعالیت می‌کند.
  - در این سایت توصیه‌های عمومی و روان‌شناختی به صورت اینفوگرافی و به زبان ساده ارائه می‌شود. این سایت به صورت تعاملی بوده و مخاطبان می‌توانند سؤالات خود را پرسیده و پاسخ مربوطه را از متخصصین دریافت نمایند. محتوای تولیدی از جمله پادکست، فیلم و ... با همکاری متخصصان و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها تهیه شده است
  - بخش‌های این سایت عبارتند از:
- **کرونا از زبان متخصصان**
  - هدف: ایجاد ارتباط بین متخصصان در حوزه‌های مختلف با عموم مردم و پاسخگویی علمی و مستند به دغدغه‌های مردم در ارتباط با کرونا به صورت فایل شنیداری.
- تجربه مبتلایان**
- هدف: ایجاد ارتباط مستقیم و بلاواسطه مردم با تجربه بیماران بهبود یافته با هدف امیدبخشی و افزایش آگاهی در خصوص نحوه ابتلا و علائم متنوع بیماری در افراد مختلف.
- کرونا به زبان ساده**
- هدف: ارائه اطلاعات مورد نیاز در خصوص پیشگیری، کنترل، رفع ابهامات و شایعات و توصیه‌های کاربردی برای روزهای کرونایی به عموم مردم با زبان ساده و قابل فهم از طریق اینفوگرافی.
- کرونا و موزه‌ها**
- هدف: آشنایی مخاطبان با فعالیت‌های موزه‌های جهان در زمان کرونا و بهره‌مندی از این فعالیت‌ها.
- palanews.ir**
- این سایت پلایش اخبار و اطلاعات در موضوع ویروس کرونا را انجام داده و اطلاعات درست را به مخاطبان ارائه می‌دهد. در این سایت مخاطبان می‌توانند آخرین بار موقت در مورد کرونا را که در سایت‌های معتبر منتشر شده به صورت تجمیع شده مشاهده کنند.
- بازدید مجازی از موزه ملی علوم و فناوری ایران**
- در روز ۱۳ فروردین با همکاری سایت آپارات، بازدید مجازی از موزه علوم و فناوری در قالب شعار «موزه‌ها را در خانه ببینیم» صورت گرفت. این بازدید در حدود ۲۵۰۰ نفر بازدیدکننده داشت.
- طراحی «سرگرمی‌های علمی با موضوع از خانه با ما» در اینستاگرام**
- هدف: ایجاد سرگرمی و بازی علمی، ساخت بازی‌های علمی، طراحی و حل معما، طراحی وسایل علمی آزمایشی برای مخاطبین دانش آموزی.
- اجرای برنامه زنده از موزه ملی علوم و فناوری از طریق اینستاگرام**
- روزهای شنبه و چهارشنبه با معرفی یک اثر از گالری‌های موزه ملی علوم و فناوری.

روز جهانی موزه مبارک!

موضوع، میراث طبیعی ما و تنوع زیستی شگفت‌انگیز آن است و حافظه جمعی مشترک ما و تنوعی است که ما را با تفاوت‌ها در کنار هم قرار می‌دهد.

در این بخش می‌خواهیم از چند منظری که موزه‌ها و جوامع وابسته به آنها و مردم را تشکیل داده‌اند و ابزاری برای شناسایی و غلبه بر تعصبات در نمایش و روایتگر داستان هستند، تجلیل کنیم. این آرزوها محدود به ۱۸ می نیست و ما این روند را تا هر زمان که لازم باشد به اتفاق متخصصان حرفه‌ای موزه‌ها که در تلاش برای برابری هستند ادامه خواهیم داد.

در روز ۱۸ می امسال، می‌خواهم برای شما پیام رسان امید باشم. بایستی با روحیه همبستگی، مقاومت و نوآوری به جلو حرکت کنیم. هر یک از ما در تصویرسازی مجدد و ساخت آینده‌ای مبتنی بر برابری، تنوع و فراگیری، نقش مهمی ایفا می‌کند. به نمایندگی از جامعه جهانی شورای بین‌المللی موزه‌ها، برای شما، روز جهانی موزه‌ی خوشی را در سال ۲۰۲۰ آرزو می‌کنم!

سوآی آکسوی
رئیس ایکوم جهانی

امروز نیز مانند ۱۸ می هر سال (از سال ۱۹۷۷ تاکنون)، انجمن جهانی موزه‌ها برای روز جهانی موزه، گرد هم جمع می‌شوند. امسال، این جشن در شرایطی خاص نسبت به گذشته برگزار می‌شود. زمان عجیبی برای بزرگداشت این روز به نظر می‌رسد، چنان‌که هزاران موزه همچنان تعطیل هستند و افکار ما نامطمئن و مخدوش نسبت به چند ماه بعد، هم‌اکنون زمان آن است که پیام روز جهانی موزه را عرض کنیم.

این جشن جهانی با هدف مشخصی به وجود آمده است: ترویج موزه‌ها به عنوان ابزاری مهم برای توسعه درک متقابل، همکاری و صلح میان مردم. صلح اغلب و به اشتباه با نبود جنگ همراه است. بحران کوید ۱۹، به دور از هر تعارضی که به طور معمول درک می‌کنیم، بیانگر واقعیتی پیچیده‌تر است.

موزه‌ها با تکیه بر توانایی خود در ایجاد زمینه‌ای برای درک مشترک مبتنی بر تبادل فرهنگی و گفت‌وگو، این قدرت را دارند که سهم زیادی در پیشبرد اهداف ما که همانا صلح واقعی و پایدار است، داشته باشند.

با شعار "موزه‌ها برای برابری: تنوع و فراگیری"، هدف روز جهانی موزه در سال ۲۰۲۰؛ نقطه‌ی اجماع موزه‌ها و جامعه مدنی به طور کلی است، زیرا این روز تنها مختص موزه‌ها نیست؛ این جشن برای تک تک افرادی است که موزه‌ها را به مکان‌هایی چنین شگرف تبدیل می‌کنند. موضوع درباره‌ی کودکان مدرسه‌ای با چشمانی حیرت‌زده، موزه‌داری پرشور و شوق، علاقه‌مندان به هنر، کارگزارانی متعهد و بازدیدکنندگانی مقطعی است.

موزه‌ها باید در زمان کرونا چگونه در کنار مردم بایستند؟

امروز مفهوم موزه فراتر از دیوارهای آن تعریف می‌شود. در واقع نمی‌توان موزه‌گردانی را فقط به فعالیت‌های درون موزه محدود کرد. از یک سو، اینترنت و فناوری‌های نوین بر سرعت فراگیری موزه‌ها افزوده است و از سوی دیگر، نقش موزه‌ها در پاسخ به دغدغه‌ها، نیازها و بحران‌هایی که جوامع با آن روبرو هستند، بیش از گذشته پر رنگ شده است. امروز موزه‌ها بستری هستند برای یافتن پاسخ‌های فرهنگی به چالش‌های جوامع با توجه به شرایط بحرانی جامعه به دلیل شیوع ویروس کرونا، بهترین پاسخ از طرف موزه‌ها، عدم خدمات‌رسانی حضوری و تمرکز بر خدمات مجازی و مشارکت دیجیتال با دیدارکنندگان است. نظر به توصیه‌های پزشکان، فعلاً بهترین راه حل پیشگیری از ابتلا به این ویروس، ماندن در خانه است. لذا مسئله اصلی موزه‌ها می‌تواند بر این پرسش متمرکز شود که چگونه از درگاه فرهنگ، انگیزه ماندن در خانه را بیشتر کنیم؟

ساده‌ترین پاسخ از منظر مدیریت راهبردی، تولید محتوای فرهنگی و بهرگیری از شبکه‌های اجتماعی برای نشر آن است. موزه‌داران هم مانند پزشکان و پرستاران و دیگر اقشار درگیر بحران می‌توانند کمک کنند و گوشه‌ای از این مسئولیت سنگین را به عهده داشته باشند. این طرح به صورت تور مجازی دیدار از موزه و یا شنیدن قصه‌ای درباره یک اثر موزه‌ای از طریق صفحه اینستاگرام موزه قابل اجرا است. به فراخور هر موزه می‌تواند ایده‌ای برای این برنامه طرح ریزی کرد مانند عنوان «قصه در موزه». در صورت عدم حضور کارکنان موزه‌ها در محل کار، حتی امکان تولید محتوا در خانه هم وجود دارد. این ایده می‌تواند با عنوان «پویش فرهنگی پیشگیری از ابتلا به ویروس کرونا» باریگر مردمان عزیز ایران در این شرایط بحرانی باشد.

محمد حکمت، موزه‌شناس

نگرانی ایشان رفع شد اما با دستور حضور در محل کار بدون پذیرش بازدیدکننده، با توجه به عدم وجود برنامه مشخص عملاً فعالیتی در این حوزه صورت نمی‌گرفت و کار تعریف شده‌ای برای حدود ۹۰ درصد پرسنل وجود نداشت و تنها بخش فعال موزه‌ها حوزه مدیریت آنها و پیگیری فعالیت‌های عمرانی در حال انجام و پاسخ به مکاتبات بود. بزرگترین بحران موزه‌های وابسته همانند بقیه موزه‌ها کاهش درآمد است گرچه همانند موزه‌های خصوصی از نظر تأمین حقوق پرسنل و فعالیت‌های حفظ و نگهداری نخواهند شد که این خود مشکل بسیار بزرگی است اما با ادامه‌دار شدن تعطیلی موزه‌ها و صفر شدن درآمدها عملاً فعالیت‌های جاری موزه‌های دولتی هم که از محل درآمدها انجام می‌شد با کسر بودجه مواجه خواهد شد. از طرفی خطر کاهش نیروها از طریق انتقال به مراکز دیگر نیز وجود خواهد داشت که بعد از بازگشایی موزه‌ها ممکن است نیروهای انتقالی به پست‌های قبلی بازنگردند و موزه‌ها دچار بحران کمبود نیرو به‌ویژه در بخش‌های حفاظتی شوند.

امروزه نقش پررنگ فرهنگ و خلاقیت در جوامع مشخص است. بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی و هنری نقش بسزایی در سلامت روحی و روانی جوامع ایفا می‌کنند و در هفته‌هایی که گذشت بسیاری از مؤسسات فرهنگی، فعالیت‌های آنلاین فراوانی را با این هدف به اجرا گذاشتند، ارزیابی کیفیت بهره‌برداری مخاطبان، حق کپی‌رایت و مالکیت فکری و حقوق معنوی انتشار آثار مجازی در صفحات اجتماعی چه جایگاهی در میزان فعالیت‌های مجازی خواهد داشت؟

با ماندگاری شیوع بیماری در دو ماه اخیر یکی از راه‌هایی که بسیاری از موزه‌ها و سایت‌های فرهنگی در پیش گرفتند معرفی فعالیت‌ها در فضای مجازی بود که مورد توجه بسیاری قرار گرفت و انگیزه‌ای شد تا هر روز موزه‌های بیشتری به این امر روی آورند اما حقیقتاً این فعالیت‌ها زمانی می‌تواند بصورت مستمر به عنوان یکی از فعالیت‌های موزه‌ها در کنار بازدید عمومی به حیات خود ادامه دهند که اولاً منابعی برای هزینه‌های متحمل به این بخش وجود داشته باشد چرا که فعالیت آنلاین آن هم با ارائه تصاویر و فیلم‌های با کیفیت، هزینه زیادی را بر دوش مدیران و کارشناسان موزه‌ها خواهد گذاشت که اگر برنامه مشخصی برای درآمدزایی از این طریق وجود نداشته باشد یا حمایت‌های دولتی صورت نگیرد بزودی با کاهش محتوا و به تدریج با تعطیلی سایت‌های مجازی روبرو خواهیم شد. به اعتقاد اینجانب باید به دنبال الگوهای موفق در این زمینه در موزه‌های جهان گشت نظیر موزه متروپولیتن که سالیان سال است در کنار فعالیت اطلاع‌رسانی از طریق بستر اینترنت اقدام به ایجاد فروشگاه آنلاین از محصولات فرهنگی مرتبط با موزه نموده و با استفاده از همین بستر، باشگاه هوادارانی دایر کرده که به مناسبت‌های مختلف برای همراهی آنان تخفیف‌هایی برای بازدید، خرید یا شرکت در دوره‌ها یا کلاس‌ها قائل می‌شود. همچنین است استفاده از سایت‌ها به صورت پلکانی (دسترسی براساس میزان اطلاعات درخواستی) به عنوان مثال: ارائه اطلاعات کلی و عکس با کیفیت و حجم پائین‌تر برای عموم بازدیدکنندگان سایت و ارائه کیفیت‌های بهتر و مطالب جامع‌تر با اخذ هزینه‌ای هرچند جزئی که علاوه بر درآمدزایی می‌تواند مبحث کپی‌رایت و ارائه اطلاعات را کنترل و طبقه‌بندی نماید.

رئیس اداره موزه‌های استان اصفهان:

تاکنون کسی به فکر نبوده است که شیوع یک بیماری بر موزه‌ها چه تأثیری می‌گذارد.

در پی شیوع ویروس کرونا و اعلام قرنطینه، موزه‌های کشور تا زمان نامعلومی تعطیل شدند. ولی آیا موزه‌ها فقط مکان‌های فیزیکی برای بازدید هستند و یا فعالیت‌های متنوعی دارند که همچنان می‌تواند با وجود درهای بسته برای ما جذاب، سرگرم‌کننده و آموزشی باشد. اینکده موزه‌های ما چقدر در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی فعال هستند و اصولاً در این فضای مجازی چه می‌کنند و چه برنامه‌هایی برای این دوران و دوران پساکرونا دارند، مساله‌ای است که خانم امینی از موزه ملی علوم و فناوری طی مصاحبه‌های مختلف با مسئولان موزه‌های کشور به آن پرداخته است. در این مطلب شما مصاحبه خانم ساغر حمیدی، رئیس اداره موزه‌های استان اصفهان و بارزس ایکوم ایران را می‌خوانید.

کرونا، علاوه بر متأثر کردن بخش‌های اقتصادی، بخشی از نقش آفرینان فرهنگی را که مستقیماً با عموم مردم سرکار دارند، مانند موزه‌ها، کتابخانه‌های عمومی، تئاتر و سینماها را به‌طور وسیعی دستخوش مشکلات بزرگی کرده و یا خواهد کرد، مشکلاتی که طی این دوران مؤسسه شما با آن مواجه است و بزرگترین نگرانی که در آینده از این بحران مؤسسه شما را تحت تأثیر قرار خواهد داد چیست؟

موزه‌های تحت پوشش میراث فرهنگی استان اصفهان به‌ویژه موزه‌های شاخص چهل‌ستون و فین کاشان همیشه در تمامی ایام سال پذیرای بازدیدکنندگان بیشمار بوده و سایر موزه‌های استان به‌ویژه در ایام تعطیلات نوروزی با جمعیت عظیمی از بازدیدکنندگان مواجه می‌شد که امسال با شیوع بیماری کرونا از اوایل اسفندماه تعداد بازدیدکنندگان رو به کاهش گذاشته و سپس با دستور رسمی تعطیلی موزه‌ها، به یکباره تمامی بازدیدکنندگان خود را از دست داد. اولین چالش مطرح شده در ارتباط با این شیوع، غافلگیر شدن تمامی پرسنل و مسئولان و سردرگمی در چگونگی مواجهه با این مشکل بود. در هفته‌های ابتدایی شیوع که موزه‌ها و اماکن تاریخی باز بودند استرس ناشی از اخبار ناگوار همه‌گیری این ویروس موجب بروز نگرانی در تمامی پرسنلی شد که ناچار به حضور در سرکار خود بوده و با بازدیدکنندگانی که تماماً نیز از افراد غیر بومی (گردشگران داخلی و خارجی که اکثر ایشان هم آسیایی بودند) و بالطبع مشکوک به ناقل بیماری بود گذشت و پس از اعلام رسمی تعطیلی اماکن و تا حدودی

در کنار آن قرار است مطالعات پدافند غیرعامل موزه‌ها و بناهای شاخص استان در سال جاری به انجام برسد و با مشخص شدن شرح وظایف مقرر، برنامه ریزی لازم در جهت مواجهه با انواع مشکلات صورت گیرد. لازم به ذکر است تاکنون کسی به فکر تأثیری که می‌تواند شیوع یک بیماری بر موزه‌ها بگذارد و خطراتی که ممکن است برای آنها به وجود آید را متصور نبوده است. لذا ضروری است هر چه سریع‌تر کمیته‌های بحران و پدافند غیرعامل که در حقیقت به صورت مکمل هم هستند تشکیل و براساس پروتکل‌های مصوب اقدامات لازم را برنامه‌ریزی و اجرا نمایند.

سطح ارتباط و شناخت شما و شناسایی شما از مؤسسات حمایتی بالادستی و حمایت دولتی مراکز پیش‌بینی مدیریت بحران دولتی تا چه اندازه است؟ همچنین ارتباط شما با مؤسسات کوچک‌تری که به دانش و تجربه شما در این زمینه نیاز دارند، چگونه است؟

نظر به اینکه تمامی موزه‌هایی که در سطح استان اصفهان فعالیت می‌کنند مجوز خود را از اداره کل موزه‌های وزارت میراث فرهنگی اخذ کرده‌اند، پس هر اقدامی نیز در جهت ابلاغ دستورالعمل‌ها و پروتکل‌ها بایستی از سوی ایشان به تمامی موزه‌ها ابلاغ و در صورت نیاز، اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی نماید. که با توجه به حضور کارشناسان خبره در استان اصفهان چه در اداره کل میراث فرهنگی و چه در دانشگاه هنر اصفهان می‌توان برنامه‌ریزی درون‌استانی جهت ارائه آموزش لازم را انجام داد.

کمیته مدیریت بحران و حفاظت پیشگیرانه سازمان میراث فرهنگی و سایر نهادهای ذیربط در شرایط فعلی و مواجهه با ویروس کووید ۱۹ چه کمک‌های فکری و مالی با مؤسسه شما انجام داده است؟

در وزارتخانه نیز این رویداد بسیار ناشناخته بود و پیش‌بینی ویژه‌ای نیز برای آن نشده بود و اخیراً در حال تهیه دستورالعمل هستند و با توجه به دستور اکید که هر اقدامی با تأیید ستاد کرونا باید صورت گیرد وزارتخانه نیز ابلاغ‌هایی که از طریق ستاد کرونا ارسال شده بود در اختیار استان‌ها قرار می‌داد که جنبه عمومی داشته و اختصاصی محسوب نمی‌شود و در موزه‌ها نیز براساس اعلام‌ها و دستورات بهداشتی عمومی عمل ضدعفونی توسط خود پرسنل صورت گرفته و می‌گیرد. اما برنامه‌ریزی برای آینده و اینکه چگونه پرسنل را حفظ کرد و از پتانسیل ایشان در این روزهایی که عملاً مشغله خاصی ندارند، استفاده نمود. فعلاً در اختیار مدیران موزه هاست و حقیقتاً نیز هیچ‌گاه برای بهره‌وری بهینه از پرسنل هیچ دستورالعملی نمی‌تواند پاسخگو باشد؛ چرا که با توجه به تنوع محتوایی، تفاوت در حجم آثار و همچنین اقلیم متفاوت موزه‌ها، نمی‌توان برای همه آنها یک نسخه پیچید. به اعتقاد من موزه‌داران و مدیران موزه‌ها در این حوزه می‌توانند نقش کلیدی بازی کنند و این بهترین فرصت برای نشان

دادن اهمیت فعالیت موزه‌ها به‌ویژه در حوزه دولتی است که هر از گاهی با کم شدن مخاطبان موزه، مسئولان را به فکر کاهش و جابه‌جایی نیروها و حتی در مواردی تعطیل نمودن آن‌ها می‌اندازد در حالی که خطر تعطیلی هیچ‌گاه موزه‌های فعال را حتی اگر بازدیدکننده هم نداشته باشند تهدید نمی‌کند.

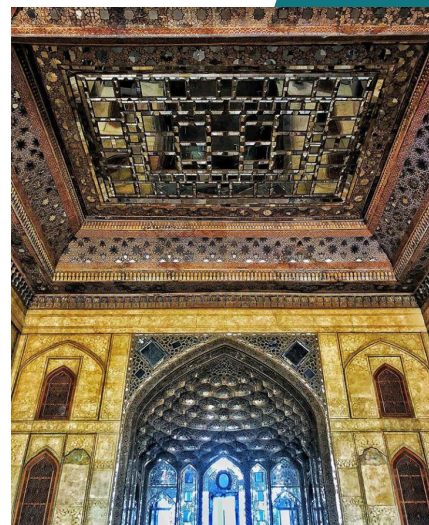
پی‌نوشت: اداره کل میراث فرهنگی استان اصفهان دارای هشت موزه وابسته است که در سطح استان فعالیت می‌کنند، همچنین در استان اصفهان پانزده موزه خصوصی، نه موزه دولتی غیروابسته و سه موزه مشارکتی فعال نیز وجود دارد.

دستورالعمل‌های مشخص و طراحی برنامه‌های پس از بحران این بیماری همه‌گیر، چه تأثیراتی بر موزه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دارد؟ آیا مؤسسه شما اقدام به برنامه‌ریزی نموده است؟

برای هماهنگی و پیشگیری از تشدید آرا و اعمال سلیقه‌های گوناگون در فعالیت‌های پس از اپیدمی حاضر، ضروری است دستورالعمل‌های ویژه‌ای که توسط تمامی متخصصین و دست‌اندرکاران، تهیه و ابلاغ شده است ملاک عمل تمامی موزه‌ها قرار گیرند. این دستورالعمل بایستی هم بُعد انسانی و هم بُعد حفاظت اشیاء را در برگیرد و به گونه‌ای باشد که هم نکات ایمنی برای بازدیدکنندگان و کارکنان را در نظر گیرد و هم آسیب‌های احتمالی بر اشیاء و تجهیزات موزه‌ها و همچنین بناهای تاریخی (بسیاری از موزه‌ها در سطح کشور در بناهای تاریخی ارزشمند و دارای تزئینات منحصر به فرد قرار گرفته‌اند) را مورد توجه قرار دهد. براساس گفته مدیرکل محترم موزه‌ها و اموال منقول وزارت میراث فرهنگی و همچنین معاون محترم میراث فرهنگی این وزارتخانه، ظاهراً این دستورالعمل در دست تهیه است و سعی بر این است که کامل و جامع باشد.

آیا مؤسسه شما متناسب با شرایط اقلیمی و اجتماعی کشور، دارای برنامه‌های از پیش تعیین شده در مورد بحران‌های بلایای طبیعی و جنگ و غیره است؟ مدیریت بحران در این شرایط بر عهده کیست و متخصصان مدیریت بحران نرم‌افزاری و سخت‌افزار در مؤسسه شما از قبل آموزش دیده بودند؟

تا کنون برنامه مدونی برای مدیریت بحران در اصفهان تدارک دیده نشده است. البته بدین معنی نیست که هیچ پیش‌بینی و اقدامی نیز در این خصوص انجام نشده، ولی این اقدامات مطابق با یک پروتکل واحد نیست. اما مقرر است با توجه به تشکیل کمیته‌های مدیریت بحران برای تمامی موزه‌ها در سطح استان و تعیین اعضای اصلی و اجرایی به مرحله عمل درآید.

مرکز علم سنگاپور

مرکز علم سنگاپور مؤسسه‌ای علمی واقع در جورونگ شرقی سنگاپور می‌باشد که متخصص در ارتقاء آموزش علمی و فناوری عامه مردم است. ایده تأسیس این مرکز علم اولین بار در سال 1969 توسط شورای علوم سنگاپور مطرح شد و سپس به تأیید دولت رسید. طراحی و معماری ساختمان موزه به صورت رقابتی انتخاب شد. این مرکز با بودجه 12 میلیون دلاری و در فضایی به مساحت ده هکتار (یکصد هزار مترمربع) ساخته شد و دهم دسامبر سال 1977 توسط دکتر چین چای رئیس هیئت مدیره مرکز علم افتتاح گردید.

در سال 1987 اولین و تنها آی مکس این مرکز با هزینه‌ای حدود 18 میلیون دلار و ظرفیت 276 صندلی ساخته شد. سال 1999 فضای نمایشگاهی مرکز علم بازسازی شد و یک ورودی جدید و فضای باز نمایشگاهی نیز ایجاد گردید. در سال 2000 شهر برف به عنوان یک مکان تفریحی جنب ساختمان آی مکس ایجاد شد. شهر برف تنها مرکز سرپوشیده با طول 60 متر Snow City می‌باشد و بازدیدکنندگان به اسکی و اسنوبرد در این مکان می‌پردازند. ارائه برنامه‌های آموزشی و برگزاری کارگاه برای مدارس و گروه‌های علاقه‌مند از دیگر فعالیت‌های این بخش است. سال 2003 کار بازسازی 14 گالری مرکز علم به پایان رسید و ساختمان آنکس Annex، باغ سینتیک Kinetic Garden و مرکز کودکان Kid Stop به مرکز علم افزوده شد. بخش کودکان، رده سنی 18 ماه الی 8 سال را پوشش می‌دهد و در این بخش گالری و آثار در جهت ارتقاء و تشویق والدین و کودکان به انجام فعالیت‌های تعاملی ایجاد شده‌است. در این مجموعه بیش از 1000 اثر در حوزه علوم، فناوری، مهندسی و ریاضیات به معرض نمایش درآمده است. این مرکز به همراه آی مکس و شهر برف سالانه یک میلیون بازدیدکننده دارد.

در مرکز علم سنگاپور گالری‌های دائمی زیادی وجود دارد که در ذیل به چند مورد از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

اخلاق زیستی

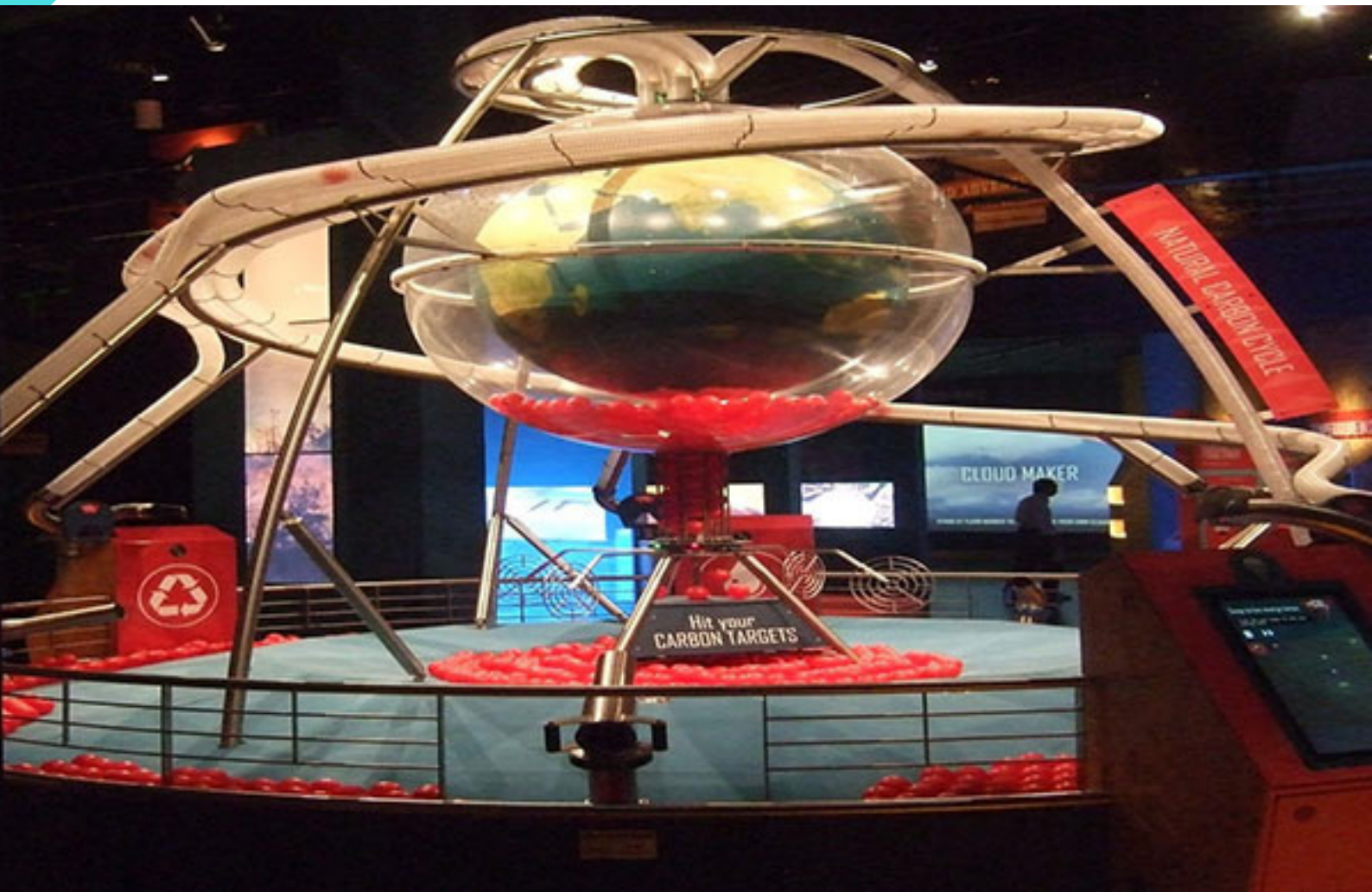
در این گالری، ماهیت اخلاق زیستی در سه بخش: پیوند کلیه، درمان سلول‌های بنیادی و آزمایش ژنتیک معرفی می‌شود. یک صفحه نمایشگر لمسی تعاملی، اطلاعات بیشتری در این خصوص ارائه می‌دهد.

تغییرات جوی

تأثیرات تغییرات جوی و گرم شدن کره زمین روی زندگی در سنگاپور یا نقاط دیگر جهان چگونه است؟ هدف از برگزاری این گالری آشنا کردن بازدیدکنندگان با تغییرات جوی قرن ۲۱ است. این نمایشگاه شامل ۸ بخش تعاملی و جالب می‌باشد که عبارتند از: تغییرات جوی، تأثیر تغییرات آب و هوایی، علوم جوی، آب و هوا، علل تغییرات جوی، نمایش تغییرات جوی، خانه‌های زیستی Eco-home و اقدامات سنگاپور در خصوص تغییرات جوی.

زمین: سیاره سرکش

با افزایش تعداد بلایای طبیعی و تأثیرات مهم آن بر زندگی، علاقه بشر به یادگیری این پدیده بیشتر شد. چگونه این نیروها بر زندگی بشر اثرگذار هستند؟ در مورد آن‌ها چه مواردی می‌دانیم و چه چیزهایی هنوز نمی‌دانیم؟ پاسخ همه این سؤالات در گالری زمین یافت می‌شود. در این گالری می‌توان با کمک دانشمندان و متخصصان با پدیده‌هایی چون زمین‌لرزه، سونامی، آتشفشان، تغییرات آب و هوایی و زمین سرکش آشنا شد.

مغز و بدن

مغز انسان وزنی حدود یک و نیم کیلوگرم دارد و مایع میان مغزی یک بطری ۱/۲۵ صدم لیتری را پر می‌کند. با پیشرفت تکنولوژی اسکن، فرایند عملکرد این عضو مرموز کشف شد. از بخش‌های مهم این گالری می‌توان به ذهن حسگر، ذهن احساسی، ذهن متفکر و ذهن قرن ۲۱ اشاره کرد. در ذهن حسگر، چگونگی درک محیط اطراف را می‌آموزیم، ذهن احساسی بخش‌های مختلف مغز تکامل یافته برای بیان احساسات را کاوش می‌کند، ذهن متفکر، فرایند تفکر (ایده شناخت) را مورد کنکاش قرار می‌دهد و ذهن قرن ۲۱، به شکل‌گیری ادراک بر اساس کار روزانه در سنگاپور و خارج از کشور می‌پردازد.

ساعت بازدید

مرکز علم همه روزه از ساعت ۱۰ صبح الی ۱۸ عصر به روی علاقه‌مندان باز است. رصدخانه نیز روزهای جمعه به جز روزهای تعطیل از ساعت ۷:۴۵ الی ۱۰ صبح باز می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر به وب سایت <http://www.science.edu.sg/> مراجعه کنید.

 [iran_science_museum](https://www.instagram.com/iran_science_museum)

گالری‌های موزه ملی علوم و فناوری را از دریچه دوربین بینیم

یکشنبه‌ها و چهارشنبه‌ها ساعت ۱۲:۳۰

 www.inmost.ir

 روابط عمومی ۰۹۱۹۸۹۶۲۰۰۸ و ۰۹۱۹۸۹۶۲۰۰۷

@iran_science_museum

اخبار نادر است

با اطمینان اخبار را بخوانید

- بازنشر اخبار معتبر
- توصیه‌ها، پژوهش‌ها، دستاوردها و پیامدهای کرونا را لحظه به لحظه دنبال کنید.

پالان-روز

پالایش اخبار و اطلاعات علمی

www.palanews.ir

ما را همراهی و هم‌رسانی کنید